

FOTO ADOBE STOCK RAS LABRADOR RETRIEVER

Vänj valpen tidigt vid tandborstning!

Borsta tänderna!

Tandborstning är det klart bästa sättet att förebygga dålig munhälsa hos hund och sex av tio hundägare tycker det är viktigt att borsta hundens tänder. Ändå är det bara fyra procent av Sveriges hundägare som gör det dagligen. Så, handen på hjärtat, hur ofta borstar du tänderna på din hund?

TEXT LENA HEIMLÉN

Tandhälsan har stor betydelse för hälsan i stort och genom att regelbundet sköta hundens tänder kan man undvika en rad sjukdomar, inte bara i mun och tänder. Frågar man Sveriges veterinärer säger nio av tio att problem med tänderna är vanligt hos våra hundar, medan majoriteten av hundägarna svarar att deras hund har bra eller ganska bra tandhälsa.

Det finns en risk att många hundägare inte känner till att deras hund har tandbesvär såsom tandsten, tandköttsinflammation, tandlossning, tandfrakturer eller bettfel, säger Karolina Enlund, veterinär och universitetsadjunkt vid SLU. Det finns därför många hundar som går omkring med obehag i munnen helt i onödan.

De vanligaste tandproblemen hos hundar orsakas av att plack bildas på tandytorna, mellan tänderna och mellan tänderna och tandköttet. Plack är en hinna av bakterier, saliv och döda celler som relativt snabbt omvandlas till tandsten och kan även orsaka tandköttinflammation som är förstadiet

till tandlossning. När bakterierna får ligga kvar i tandköttsfickorna uppstår inflammationer och infektioner. Får bakterierna härja fritt, har de fri passage ut i blodet och man har sett kopplingar till både hjärtsjukdom och njursjukdom: de verkligen farliga konsekvenserna av misskött tandhälsa, även om man inte har kunnat fastställa ett tydligt orsakssamband.

Det finns en enkel lösning på problemet. Tandlossning och inflammation går nämligen oftast att förebygga genom daglig tandborstning. Tyvärr förlitar sig många hundägare på en otillräcklig metod: att olika typer av tuggben ska ta hand om hundens tänder, säger Karolina Enlund.

Tandkrämen ska vara speciellt framtagen för hund

Det finns en uppsjö av olika produkter för hundars tandvård, vilken eller vilka man väljer är mycket en smaksak och såklart beroende på vilken hund man har. Viktigast är att man redan när hunden är valp vänjer den vid att man tittar i munnen och rör vid tänder och tandkött. Sedan väljer man

1. Boll i naturgummi med mints smak. Ska fungera som tandrensare och underhåll av tandkött, tanden går ner mellan lamellerna på bollen. Finns i flera storlekar.

Trixie. **Pris:** Från cirka 45 kronor

2. Fingertuta i mikrofiber. Trä den över ett finger och vänj din hund försiktigt vid att tutan gnuggar mjukt över tänder och tandkött. Tar bort plack och bakterier och är lätt att rengöra.

Petosan. **Pris:** Cirka 49 kronor

3. Tandborste s med både stort och litet huvud vilket underlättar när du ska komma åt överallt i hundens mun. Passar bäst för lite större hundraser.

Trixie. **Pris:** Cirka 60 kronor för ett 4-pack

4. Tandvårdskit för valpar och små hundar. Det runda borsthuvudet ska göra det lättare att borsta hela tanden på en gång samt även flera tänder samtidigt.

Arm & Hammer. **Pris:** Cirka 200 kronor

5. Tandkräm för hund och katt, med kycklingsmak. Enzymerna hjälper motverka uppkomst av plack.

Virbac. **Pris:** Cirka 71 kronor

6. Tuggtandkrämstabletter med smak av kyckling. Minskar plack, stärker emaljen och förebygger tandsten.

Vetocanis. **Pris:** Cirka 50 kronor för 30 stycken

lämplig borste och tandkräm. Man ska definitivt inte använda samma tandkräm som till sig själv! Hundar tål inte fluor och dessutom innehåller tandkräm ofta xylitol som är direkt farligt för hundar. De är lite mer som små barn, de kan inte spotta utan sväljer tandkrämen.

Småväxta hundar och hundar med korta nosar får oftare problem med tänderna eftersom de är svårare att sköta munnen på. Ju mer lik vargen en hund är, desto lättare är det att sköta dess tänder.

Den allmänt dåliga tandhälsan är big business för handeln och försäljningen av tandborstar, tuggisar, pulver och tabletter verkar gå bra. I många butiker säljs även olika typer av verktyg för att på egen hand skrapa tandsten, något som expertisen avråder från. Försök inte ta bort tandsten själv. Emaljen på hundars tänder är tunn och kan lätt få permanenta skador om borttagning av plack och tandsten inte sker på ett korrekt sätt. Dessutom kommer man inte åt i fickorna mellan tänderna och tandköttet med en skrapa. Och inte skrapar man väl tandsten på sina egna tänder?

Borttagning av tandsten görs bäst av veterinär. Plack och tandsten avlägsnas med ett ultraljudsinstrument från tänder och i fickorna under tandköttskanten. Behandlingen genom

förs under narkos eftersom utrustningen kan låta och vibrera och vissa moment kan göra ont. Priset för tandstensborttagning ligger i genomsnitt runt 3 000 kronor, men varierar mellan kliniker och beroende på omfattningen av problemen.

Karies - hål i tänderna - är frätskador orsakade av syra som bildas när bakterier i plack förfäser kolhydrater. Katter drabbas inte av karies, vilket kan bero på att de äter lite kolhydrater och att deras tänder sitter glest. Dessutom saknar deras tänder tuggytor. Hundar däremot kan drabbas av karies om man inte sköter deras munhygien, även om det är ovanligt. Numera kan man både laga, rotfylla och göra kronor som ett alternativ till att dra ut en trasig eller skadad tand.

Kosten har också betydelse

Utöver daglig tandborstning har kosten betydelse för munhälsan. Ett examensarbete från SLU i Skara visar att torrfoder ger en minskning av plack och tandsten jämfört med att ge våtfoder, men det är inte allt torrfoder som är effektivt mot tandsten. Det finns speciellt framtaget tandfoder som på olika sätt kan förbättra munhälsan genom innehåll, textur och storlek.

Många hundar gillar att leka med tennisbollar, som kan uppfattas som en perfekt hundleksak men det är en missuppfattning. Tennisbollarnas ludd är starkare än hundens tänder och i luddet fastnar sten och grus när bollen blöts ner av hundens saliv, vilket gör att tänderna får slipskador av luddet. Välj en annan boll, utan glasfiber och gasfyllning.

Men viktigast av allt: Borsta tänderna! Varje dag. ●

”Försök inte ta bort tandsten själv, det kan ge skador på emaljen och görs bäst av veterinär”